

Datum: 29-09-2025
Door: Maarten van Gaans – Gijbels, Hoofd Klimaat en Milieu VEMOBIN
Contact: mvgaans@vemobin.nl

Consultatie implementatiewet herziene gasrichtlijn en uitvoering herziene gasverordening

Namens de Vereniging Energie voor Mobiliteit en Industrie (VEMOBIN) dank ik u voor de gelegenheid om te reageren op het conceptwetsvoorstel.

Consultatievraag 1: Acht u het wenselijk dat distributiesystemen voor waterstofgas enkel beheerd mogen worden door een partij of partijen waarvan de aandelen direct of indirect berusten bij één of meer openbare lichamen?

Wij achten het niet wenselijk dat waterstofdistributiesystemen uitsluitend mogen worden beheerd door partijen met publieke aandeelhouders. De waterstofmarkt bevindt zich nog in een vroege fase en de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur vergt grote investeringen en innovatiekracht. Ook private partijen moeten de kans krijgen hierin een rol te spelen. Een strikt publiek aandeelhoudersvereiste zou de investeringsbereidheid van de markt kunnen beperken en de uitrol vertragen. Door ook private initiatieven toe te staan onder passende regulering kan de ontwikkeling van waterstofnetten sneller en efficiënter plaatsvinden, terwijl publieke belangen via goed toezicht geborgd blijven.

Consultatievraag 2: Acht u het wenselijk dat er één, enkele of meerdere partijen zijn die in een eigen gebied distributiesystemen voor waterstofgas ontwikkelen en beheren?

Wij geven de voorkeur aan een model met meerdere waterstof-distributiesysteembeheerders (DSB's) die elk in hun eigen gebied netwerken ontwikkelen en beheren. De waterstofeconomie zal immers ontstaan rond diverse industriële clusters en regio's met uiteenlopende behoeften. Meerdere DSB's bieden ruimte voor regionale initiatieven en een gezonde mate van concurrentie, wat tot snellere en doelgerichtere ontwikkeling kan leiden. Eén landelijke DSB daarentegen zou minder flexibel kunnen inspelen op lokale kansen en specifieke vraag. Door meerdere partijen toe te staan kan elke regio een aanpak kiezen die past bij de lokale situatie en het risicoprofiel, terwijl landelijke afstemming zorgt voor interoperabiliteit en een gelijk speelveld.

Consultatievraag 3: Acht u het wenselijk dat verzorgingsgebieden worden aangewezen en dat distributiesystemen worden ontwikkeld vanuit:

Centrale coördinatie: sturen op landelijk dekkende ontsluiting van exclusieve verzorgingsgebieden. Voor alle gebieden dient er een distributiesysteembeheerder aangewezen te worden.

Bottom-up benadering: beginnen met op aanvraag aanwijzen van eerste verzorgingsgebieden waar distributiesystemen tegen acceptabele risico's kunnen worden aangelegd.

Hybride benadering: beginnen met op aanvraag aanwijzen van eerste exclusieve verzorgingsgebieden waar distributiesystemen tegen acceptabele risico's kunnen worden aangelegd. Parallel kan voor de gebieden waar de ontwikkeling van verzorgingsgebieden niet bottom-up van de grond komt, vanuit een centraal ontwikkelkader de ontwikkeling gecoördineerd worden.

Wij achten een bottom-up benadering (optie b) de meest logische manier om waterstofdistributiesystemen te ontwikkelen in deze beginfase. Het is verstandig te starten met het aanwijzen van verzorgingsgebieden daar waar concrete vraag bestaat en projecten tegen acceptabel risico gerealiseerd kunnen worden. Een volledig centrale toewijzing (optie a) van alle gebieden in dit stadium achten wij onnodig en potentieel inefficiënt. Dit kan immers leiden tot infrastructuur zonder voldoende gebruikers of tot hoge kosten voor de samenleving.

Tegelijkertijd zien wij de meerwaarde van een hybride aanpak (optie c) op langere termijn: na een eerste fase van organische, bottom-up ontwikkeling kan enige centrale coördinatie ervoor zorgen dat uiteindelijk geen regio achterblijft. Zo wordt spontane groei op basis van marktvraag gecombineerd met het bereiken van een landelijk dekkend netwerk zodra de waterstofmarkt volwassen begint te worden.

Consultatievraag 4: Acht u het wenselijk dat een infrastructuurbedrijf in opdracht van een derde productie-installaties voor waterstofgas mag aanleggen, onderhouden en ter beschikking stellen?

Wij herhalen ons principiële bezwaar tegen het uitbreiden van de verantwoordelijkheden van publieke infrastructuurbedrijven richting concurrerende activiteiten op de waterstofmarkt. Een marktgerichte benadering moet voorop staan in de ontwikkeling van waterstof. We waarderen dat het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid om via ministeriële regeling nadere voorwaarden te stellen aan de activiteiten van infrastructuurbedrijven. Niettemin achten wij het niet wenselijk dat een infrastructuurbedrijf productie-installaties voor waterstofgas mag aanleggen, onderhouden of ter beschikking stellen, ook niet in opdracht van derden. Dit druist in tegen de uitgangspunten van een marktgerichte energievoorziening. Bovendien bestaat het risico dat publieke deelname op deze wijze private investeringen verdringt en het vertrouwen van commerciële partijen in een gelijk speelveld ondermijnt. Deze bepaling is naar onze mening ongewenst, juist nu de waterstofmarkt nog in opbouw is en gevoelig is voor verstoring.